

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja moninaiset riskit alueellisessa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa

Nykytiedon valossa ilmastonmuutoksen ilmiö on niin laaja-alainen, etteivät

tämänhetkiset toimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi riitä torjumaan kaikkia näköpiirissä olevia uhkia. Tämän vuoksi hillinnän rinnalle tarvitaan tehokkaita ja oikein kohdennettuja toimenpiteitä, jotka tukevat yhteiskunnan eri sektoreiden sopeutumista ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin. Sopeutumistoimia kohdennetaan siten, että ne lieventävät ilmastonmuutoksen fyysisiä vaikutuksia. Lisäksi niitä suunniteltaessa ja toimeenpantaessa on otettava huomioon sopeutumisen sosiaaliset, poliittiset ja alueelliset vaikutukset ja näkökulmat.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tähtäävien toimien toteuttaminen voi olla haastavaa. Keskustelua herättää erityisesti se, koituuko toimenpiteistä toisille enemmän haittaa ja toisille hyötyä. Päätöksenteossa on tärkeätä ottaa huomioon yhteisvastuun ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymykset. Alueelliset ja sosiaaliset erot kyvyssä sopeutua ja varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ovat huomattavia.

Euroopan vahingollisimpia luonnononnettomuuksia ovat tulvat. On ennakoitu, että tulvien riski kasvaa merkittävästi ilmastonmuutoksen seurauksena. Ilmastonmuutoksen tuomat riskit ja osallistumisen tarpeet ja mahdollisuudet koetaan eri tavoin. Tulvariskin lisääntyessä

myös yhä useampien väestöryhmien osallistumis-, varautumis- ja vaikutusmahdollisuudet elinympäristössään on otettava tarkasteluun.

Hankkeen avulla pyrimme ymmärtämään, miten sopeutumiseen liittyvä epätasa-arvo ilmenee, mitä väestöryhmiä se koskee, ja miten epätasa-arvo on otettu huomioon nykyisissä politiikkatoimissa. Tämä auttaa sosiaalisesti hyväksyttävän ja oikeudenmukaiseksi koetun tulevaisuuden sopeutumispolitiikan kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Tutkijat yhteistyössä paikallishallinnon ja kansalaisten kanssa

Hankkeessa arvioimme politiikkatoimien, paikallishallinnon ja hankkeiden toimeenpanon vaikuttavuutta sosiaalisen hyväksyttävyyden ja oikeudenmukaisuuden näkökulmista.

Tulvariskien hallinnan esimerkkien avulla arvioimme sopeutumispolitiikkatoimien suunnittelua sekä toimia harvinaisten riskien ehkäisemiseksi, lieventämiseksi ja valmiuden parantamiseksi.

Hankkeen empiiriset tapaustutkimukset toteutetaan neljässä eri maassa.

Tapaustutkimuksissa selvitämme, miten oikeudenmukaisuutta otetaan huomioon sopeutumistoimien valmistelussa sekä miten erilaiset ryhmät osallistuvat sopeutumispolitiikan ja -toimien valmisteluun. Konsortiossa hyödynnämme lisäksi innovatiivisia viestintävälineitä ja tapoja, kuten videota ja taidetuotantoa tukeaksemme laajaa osallistumista.

Uutta tietoa ilmastonmuutokseen sopeutumisen sosiaalisista ulottuvuuksista

Hankkeessa tuotamme tietoa ja lisäämme ymmärrystä siitä, millaisia oikeudenmukaisuuskysymyksiä sopeutumispoliittikkoihin liittyy, miten niitä voidaan hallita ja ottaa huomioon päätöksenteossa. Sovellamme hankkeessa vuorovaikutteisia menetelmiä ja tiedon yhteistuotantoa yhteistyössä paikallisten päätöksentekijöiden, viranomaisten ja kansalaisten kanssa, mikä vahvistaa yhteistyötä, tukee toimijoiden osaamisen kehittymistä ja osallisten kuulluksi tulemisen kokemusta.

Lisätietoja:

- Suomalainen osahankkeen johtaja: Emma Terämä, Suomen ympäristökeskus,
emma.terama@ymparisto.fi
- Projektin johtaja: Mathilde Gralepois, University of Tours, Ranska,
mathilde.gralepois@univ-tours.fr